

D E C I Z I E

18 septembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul- Valeriu Doagă
Judecătorii –Ala Cobăneanu, Ion Corolevski
Sveatoslav Moldovan, Tatiana Răducanu

examinând recursul declarat de Ministerul Educației, la cererea de chemare în judecată depusă de Rațeva Elena împotriva ÎS „Centrul Științific, Metodic și Editorial „Univers Pedagogic”” și Ministerului Educației cu privire la violarea dreptului de autor, încasarea remunerației de autor și a compensației pentru încălcarea dreptului de autor, împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2013

c o n s t a t ă

La data de 04 noiembrie 2010 Rațeva Elena a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „Centrul Științific, Metodic și Editorial „Univers Pedagogic”” și Ministerului Educației cu privire la violarea dreptului de autor, încasarea remunerației de autor.

În motivarea acțiunii reclamanta a menționat, că la data de 06 noiembrie 2007 între ÎS „Centrul Științific, Metodic și Editorial „Univers Pedagogic”” și un grup de autori în frunte cu coordonatorul Rațeva Elena a fost încheiat un contract de editare a operei literare originale „Istoria, cultura și tradițiile poporului bulgar”, conform căruia autorilor urma să-i fie achitată remunerația în mărime de 31000 lei, dintre care, însă au fost achitate doar 10000 lei. Autorii și-au onorat obligațiile contractuale, au prezentat materialele pentru publicare în termen, lucrarea fiind

editată și achitată de către Ministerul Educației. Până în prezent pârâtul nu a achitat plata totală a sumei convenite în contract.

La data de 06 aprilie 2012 reclamata a depus cererea de concretizare a pretențiilor, solicitând recunoașterea faptului încălcării drepturilor patrimoniale ale autorului, obligarea ÎS „Centrul Științific, Metodic și Editorial „Univers Pedagogic” să achite remunerația de autor neachitată în mărime de 22615 lei, dintre care 21000 lei – conform contractului și 1615 lei – rata inflației pentru perioada: anul 2007-04 noiembrie 2010, precum și încasarea de la Ministerul Educației a sumei de 25000 lei cu titlu de compensație pentru încălcarea dreptului de autor.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2013 acțiunea a fost admisă și s-a dispus recunoașterea faptului încălcării drepturilor patrimoniale de autor a lui Rațeeva Elena asupra operei literare „Istoria, cultura și tradițiile poporului bulgar”, încasarea de la ÎS „Centrul Științific, Metodic și Editorial „Univers Pedagogic” în beneficiul lui Rațeeva Elena a sumei de 22615 lei dintre care 21000 lei conform contractului de editare a operelor originale și 1615 lei ca rata de inflație, încasarea de la Ministerul Educației a compensației pentru încălcarea dreptului de autor în sumă de 25000 lei.

La data de 11 martie 2013 Ministerul Educației a declarat recurs împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2013, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Rațeeva Elena împotriva Ministerului Educației.

În motivarea recursului a indicat, că instanța de apel eronat a aplicat normele de drept material.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră, că recursul urmează a fi respins din următoarele motive.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit.a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

S-a constatat că, intimata Rațeeva Elena s-a adresat în instanța de judecată împotriva ÎS „Centrul Științific, Metodic și Editorial „Univers Pedagogic” și Ministerului Educației și a solicitat recunoașterea faptului încălcării drepturilor patrimoniale ale autorului, obligarea ÎS „Centrul Științific, Metodic și Editorial „Univers Pedagogic” să achite remunerația de autor neachitată în mărime de 22615 lei, dintre care 21000 lei – conform contractului și 1615 lei – rata inflației pentru perioada: anul 2007-04 noiembrie 2010, precum și încasarea de la Ministerul Educației a sumei de 25000 lei cu titlu de compensație pentru încălcarea dreptului de autor.

Prima instanță a admis cerințele intimitei și a recunoscut faptul încălcării drepturilor patrimoniale de autor a lui Rațeeva Elena asupra operei literare „Istoria, cultura și tradițiile poporului bulgar”, a încasat de la ÎS „Centrul Științific, Metodic și Editorial „Univers Pedagogic” în beneficiul lui Rațeeva Elena a sumei de 22615 lei dintre care 21000 lei conform contractului de editare a operelor originale și

1615 lei ca rata de inflație, a încasat de la Ministerul Educației compensația pentru încălcarea dreptului de autor în sumă de 25000 lei.

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră, că Curtea de Apel Chișinău corect a admis cerințele intimitei.

Instanța corect a constatat existența încălcării dreptului patrimonial exclusiv de autor a grupului de lucru de autori sub coordonarea autorului Rațeva Elena și a dispus încasarea prejudiciului patrimonial, deoarece este demonstrat că fapta cauzatoare de asemenea prejudicii este recunoscută de lege ca una care îndreptățește la repararea prejudiciului.

Conform art.54 alin. (4) Legea nr. 139 din 02 iulie 2010 privind drepturile de autor și drepturile conexe, încălcarea drepturilor recunoscute și garantate prin prezenta lege atrage răspundere civilă, contravențională sau penală, după caz, potrivit legii. Dispozițiile procedurale prevăzute de prezenta lege se completează cu cele de drept comun.

Conform art.55 alin. (1) Legea nr. 139 din 02 iulie 2010 privind drepturile de autor și drepturile conexe, orice persoană fizică sau juridică care are pretenții în privința valorificării unui obiect al dreptului de autor, al drepturilor conexe sau al altor drepturi protejate de prezenta lege are dreptul să inițieze acțiuni în instanța de judecată competentă ori să sesizeze altă autoritate pentru aplicarea măsurilor, procedurilor și remediilor prevăzute în prezentul capitol.

Conform art.63 alin. (1) și alin.(2) Legea nr. 139 din 02 iulie 2010 privind drepturile de autor și drepturile conexe, în cadrul procedurilor judiciare inițiate în privința încălcării dreptului de autor, a drepturilor conexe sau a altor drepturi protejate de prezenta lege, persoanele specificate la art. 55 alin. (2) pot solicita instanțelor de judecată sau altor organe competente, după caz, recunoașterea drepturilor lor, constatarea încălcării acestora și repararea prejudiciului prin stabilirea unor despăgubiri. Instanța de judecată, la stabilirea despăgubirii, va ține cont de necesitatea: a) restabilirii situației existente până la violarea dreptului și a încetării acțiunilor care comportă violarea dreptului sau creează pericolul violării lui; b) recuperării pierderilor, inclusiv a beneficiului ratat, suportate de partea lezată; c) perceperii profitului obținut ilegal de persoana care a violat drepturile; d) achitării unei compensații de la 500 până la 500 000 lei pentru dreptul încălcat.

Nu și-au găsit confirmare argumentele recurentului că, instanța de judecată eronat a aplicat normele legii materiale prin admiterea cerințelor intimitei împotriva recurentului, deoarece recurentul nu s-a aflat cu intimata în raporturi contractuale.

Mai mult ca atât, prin materialele dosarului se constată că, manualele pentru clasa I-II „Istoria, cultura și tradițiile poporului bulgar” care au servit obiectul contractului din 06 noiembrie 2007 au fost recepționate de către Ministerul Educației în temeiul raporturilor contractuale stabilite între acesta și ÎS „Centrul Științific, Metodic și Editorial „Univers Pedagogic” în baza rezultatelor Licităției publice nr.1308/07 din 24 iulie 2007, iar Ministerul Educației a repartizat manualele în instituțiile de învățământ din republică la 26 decembrie 2007 (f.d.11).

În conformitate art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

La caz, recurentul nu a dovedit circumstanțele pe care le-a invocat drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale.

Astfel, recurentul nu a probat faptul transmiterii de către grupul de autori în frunte cu intimata ai lucrării „istoria, cultura și tradițiile poporului bulgar” a dreptului exclusiv de difuzare, distribuire a lucrării către Ministerul Educației, pe când recurentul totuși a repartizat lucrările în instituțiile de învățământ din republică, fapt confirmat și prin scrisoarea vice -ministrului educației nr.10/16-2937 din 03 mai 2010 (f.d.11), încălcând astfel prevederile contractului de editare a operelor originale din 06 noiembrie 2007 și prevederile legale, or, conform art.11 alin.(1) lit.a), b) Legea nr. 139 din 02 iulie 2010 privind drepturile de autor și drepturile conexe, autorul sau alt titular al dreptului de autor are dreptul exclusiv să efectueze, să permită sau să interzică valorificarea operei, inclusiv prin: a) reproducerea operei; b) distribuirea originalului sau a exemplarelor operei.

Argumentele recurentului, precum că Curtea de Apel Chișinău eronat a aplicat normele de drept material nu pot fi reținute, deoarece sunt declarative și nu au suport legal.

Circumstanțele cauzei au fost determinate de instanța de judecată și apreciate corect cu argumentări adecvate bazate pe normele de drept ce reglementează raportul juridic în litigiu.

Mai mult ca atât, argumentele recurentului sunt în contradicție cu prevederile Legii privind drepturile de autor și drepturile conexe.

Cu referire la acest litigiu, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră rezonabil de a invoca constatările Curții Europene a Drepturilor Omului în cazul Bălan vs Moldova (nr.19247/03, hotărâre din 29 ianuarie 2008), în care s-a reiterat că, articolul 1 al Protocolului 1 la Convenție este aplicabil proprietății intelectuale, iar instanțele judecătorești urmează să protejeze dreptul de autor deja stabilit, acordând compensații și nu să stabilească „dreptul de proprietate” asupra unor astfel de compensații.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, hotărârea Curții de Apel Chișinău este întemeiată și legală, iar temeiurile invocate de recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține hotărârea Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit.a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de Ministerul Educației.

Se menține hotărârea Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2013, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Rațeva Elena împotriva ÎS „Centrul Științific, Metodic și Editorial „Univers Pedagogic” și Ministerului

Educației cu privire la violarea dreptului de autor, încasarea remunerației de autor și a compensației pentru încălcarea dreptului de autor.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Judecătorii

Valeriu Doagă

Ala Cobăneanu

Ion Corolevschi

Sveatoslav Moldovan

Tatiana Răducanu